

17 septembrie, ora 11.00

Generozitate prin muzică

27 august - 24 septembrie 2023
festivalenescu.ro

Program

ENESCU ȘI CONTEMPORANII

Sala Auditorium

ANDREI LICAREȚ pian

AVIGAIL BUSHAKEVITZ vioară

ANDREA CASARRUBIOS violoncel

Kodály Sonata pentru violoncel și pian op. 4

Adagio di molto – Fantasia / Allegro con spirito

Boulanger Trei piese pentru violoncel și pian

Modéré / Sans vitesse et à l'aise / Vite et nerveusement rythmé

Enescu Suita Impresii din copilărie op. 28

Lăutarul / Bătrânul cerșetor / Pârâul din fundul grădinii / Pasărea în colivie și cucul de pe perete / Cântec de leagăn / Greier / Luna strălucind prin ferestre / Vântul în horn / Furtună afară în noapte / Răsărit de soare

Pauză (15 minute)

Enescu *Serenade lointaine* pentru vioară, violoncel și pian

Șostakovici Trioul cu pian nr. 2

Andante — Moderato / Allegro con brio / Largo / Allegretto — Adagio

Zoltán Kodály (1882-1967): Sonata pentru violoncel și pian Op. 4

Lucrarea, în două părți, a fost scrisă între anii 1909-1910, timp în care Kodály era deja un pasionat culegător de folclor. Liniile melodice ale sonatei aduc parfumul muzicii populare maghiare, în timp ce planurile armonice amintesc de Impresionismul lui Debussy. Partea I în formă de sonată începe cu un recitativ meditativ, *Adagio*, al violoncelului peste care pianul se insinuează definitivând tema principală. Autorul nu face apel la citate folclorice dar construiește linia melodică folosind intervale specifice muzicii maghiare și imprimă mișcării un caracter rapsodic. Câteodată pianul folosește o sonoritate de țambal. Pentru tema părții a doua autorul afirmă că a fost inspirat de Beethoven, dar formulele repetitive, armoniile modale, folosirea ocazională a isoanelor, sunt referiri directe la dansul popular maghiar. Violoncelul și pianul devin parteneri egali într-un duo exuberant, cu o evoluție spre o presupusă concluzie, dar la sfârșit, violoncelul intonează tema de deschidere *Adagio*, finalizată în disjuncție armonică cu pianul, încheind ciclic sonata.

Nadia Boulanger (1887-1979): Trei piese pentru violoncel și pian (1914)

Nadia Boulanger este adesea recunoscută drept una dintre cele mai importante profesoare de compoziție din toate timpurile. Până la vârsta de șaisprezece ani obținuse toate premiile I posibile la materiile muzicale de la Conservatorul Național din Paris. Cele 3 piese sunt scrise în 1914. Prima mișcare este visătoare, eterată, sugerând un peisaj de perspectivă îndepărtată, cu o melodie frumoasă la violoncel peste care pianul vine cu un acompaniament în armonii statice, într-un ritm ușor legănat. A doua piesă are simplitatea unui cântec popular, impresie întărită de modul minor pe care se desfășoară. Cea de-a treia piesă, în schimb, este energică și plină de viață. Muzicologii au observat unele influențe ale lui Poulenc. Această ultimă piesă este cea mai echilibrată din punctul de vedere al raportului dintre cele două instrumente.

Program

George Enescu (1881-1955): Suita *Impresii din copilărie* op. 28

Impressions d'enfance op. 28 este o suită pentru vioară și pian, finalizată de George Enescu la 10 aprilie 1940 fiind și ultima lucrare compusă pentru acest duo. Partitura este dedicată memoriei lui Eduard Caudella, primul profesor de vioară al compozitorului. Cronologia pieselor din Suită acoperă intervalul unei zile (ziua, noaptea și dimineața următoare). „Acțiunea” se petrece probabil în mediul rural și evocă trăiri și frânturi de amintiri din copilăria compozitorului. Muzica este puternic influențată de folclorul românesc, dar mai mult de atmosfera pe care le emană, fiind o scriitură *à la manière de*. Prima audiție a avut loc la București pe 22 februarie 1942 cu compozitorul la vioară și Dinu Lipatti la pian. Suita are întinderea unei sonate de dimensiuni medii și este compusă din 10 piese: *Lăutar* pentru vioară solo (cea mai cunoscută și interpretată) – *Bătrânul cerșetor* – *Pârâul din fundul grădinii* – *Pasărea în colivie și cucul de pe perete* – *Cântec de leagăn* – *Greier* – *Luna strălucind prin ferestre* – *Vântul în horn* – *Furtună afară în noapte* – *Răsărit de soare*. Cu două excepții, mișcărilor se desfășoară în flux continuu. Ultimele trei sunt izbitor de evocatoare. Remarcabilă este atmosfera destul de ciudată pe care interpreții trebuie să o evoce în piesa *Vântul în horn* urmată de torentul de sunete produs de *Furtună afară în noapte* și de lumina triumfătoare redată în *Răsăritul de soare*. Paleta coloristică are indicații pentru cele mai complicate efecte timbrale aflate în literatura de gen, iar spontaneitatea care trebuie să plutească deasupra întregii suite pune la grea încercare cuplurile de interpreți.

George Enescu (1881-1955): *Sérénade lointaine* pentru pian, vioară și violoncel (1903) este o miniatură de o mare frumusețe în care protagoniștii încep expunerea temei la unison, tratare care va străbate o mare parte a creației enesciene. Ideea principală are o amploare neobișnuită, ea se dezvoltă continuu, își modifică aspectul, dar nu își schimbă caracterul, care, pictural, ne duce cu gândul la acei „nori lungi pe șesuri” eminescieni. Prima expunere, într-o tonalitate minoră blândă, ne introduce într-o zonă arhaică, de colind, cu o culoare modală foarte rafinată, după care discursul evoluează spre zona unei tonalități în major unde se desfășoară plener. Fluiditatea desfășurării, cu meandre schimbătoare, are consistența acelor nori. Enescu face apel la procedee contrapunctice imitative foarte bine gândite pentru a construi o sonoritate bogată, totuși liniștitoare, care să păstreze caracterul cât mai autentic de „serenadă”.

Dmitri Șostakovici (1906-1975): Trio cu pian nr. 2 op. 67

Scris în anii 1943-1944, Trio-ul op.67 îi este dedicat lui Ivan Sollertinsky (1902-1944), prieten cu Șostakovici, un om de mare cultură, cunoscut pentru munca sa în domeniul muzicologiei. Șostakovici a început să scrie Trio-ul în decembrie 1943, intenționând să folosească „teme populare rusești”. Pe parcurs planul s-a modificat și succesul a fost răsunător. În 1946 lucrarea a primit premiul "Stalin", deși relația dintre Șostakovici și Stalin era notorie.

Partea I-a este alcătuită dintr-o Introducere și o secțiune B în formă de sonată. Ea începe cu un pasaj furtunos, obsesiv la violoncel, care cântă exclusiv în flageolete, după care celelalte instrumente evoluează în canon. În secțiunea B caracteristicile melodice și ritmice ale primei și ale celei de-a doua teme se bazează în esență pe motivele introduse în deschidere. Partea a II-a este un scherzo frenetic, sardonic, care se derulează implacabil, fără odihnă, cu ajutorul unor figurații disonante. Partea a III-a este o passacaglie lugubră, în acorduri de note întregi susținute la pian, cu caracter instabil din punct de vedere tonal. Pe acest fundal, vioara și violoncelul cântă în canon șerpuiind linii melodice întunecate, lente și sumbre.

Program

În 1975, după moartea compozitorului *Passacaglia* fost cântată la slujba sa de înmormântare ținută în Sala Mare a Conservatorului din Moscova, când mii de oameni au trecut pe lângă sicriul lui.

Partea a IV-a – la care se trece fără pauză – se remarcă printr-un staccato ostinato dramatic ce ilustrează un „Dans al morții” și pregătește introducerea unei melodii în stil evreiesc. De asemenea este reiterat conținutul tematic al mișcărilor anterioare totul încheindu-se cu un acord în mi major chinuit, aproape inaudibil. Temele evreiești fac o posibilă referire la victimele Holocaustului și pot fi interpretate ca o referire la locul de naștere al lui Sollertinsky, Vitebsk, localitate a cărei populație evreiască considerabilă a fost masacrată în 1941.

Corina Bura

Pianist

Recunoscut ca un „muzician care se aventurează până la esența muzicii” (România Literară) și unul a cărui „bogată maturitate și profunzime artistică depășesc capacitatea” (L'Unione Sarda),

Andrei Licareț este unul dintre cei mai sensibili pianiști ai generației sale, admirat pentru inteligența muzicală și viziunea artistică.

Născut la București, Andrei Licareț și-a început studiile de pian cu tatăl său. A urmat cursurile în cadrul Liceului de Muzică „George Enescu”, unde a studiat cu Gabriela Enăchescu. De când și-a făcut debutul cu orchestra, la vârsta de 11 ani, Andrei a susținut concerte în orașe din Europa și Statele Unite și a cântat în săli importante precum Carnegie Hall, Merkin Hall, Salle Flagey, Kings Place, Sala de Muzică de Cameră a Filarmonicii din Moscova, Eynav Cultural Center Tel Aviv și Fondation Juan March Madrid. A fost invitat să concerteze ca solist cu cele mai importante orchestre românești, precum și ansambluri din Lübeck, Würzburg, Cagliari, Mexico City. A colaborat cu dirijori de renume precum Cristian Măcelaru, Cristian Mandeal, Leo Hussain, Justus Franz, Arnold Ostman.

În cadrul Festivalului George Enescu a cântat sub bagheta maestrului Vladimir Jurowski, interpretând *Les Noces* de Igor Stravinski.

Andrei a înregistrat muzică pentru Radio și Televiziunea Națională Română și a câștigat premiul I la concursurile Jeunesses Musicales și Bucharest Yamaha, premiul Lory Wallfish și premii la Concursul Tel-Hai din Israel și la Concursul de Concerte Shreveport.

Andrei Licareț a participat la prestigiosul program Steans Institute pentru tineri muzicieni de la Ravinia Festival și a primit îndrumare muzicală de la Richard Goode, Dmitri Bashkirev și Dominique Merlet. A studiat cu profesori renumiți precum Viniciu Moroianu, Dana Borșan și Dan Dediu (cu care a studiat și compoziția) la Conservatorul de Muzică din București, cu Jacques Rouvier la Conservatorul din Paris și la Universitățile der Kunste Berlin, precum și cu legendarul muzician Leon Fleisher la Conservatorul Peabody.

Violonistă

Născută în Israel, **Avigail Bushakevitz** a crescut în Africa de Sud. A locuit în Cape Town, New York și Tel Aviv, absolvind Școala de Muzică Juilliard, unde a studiat cu Sylvia Rosenberg, înainte de a se muta în Israel pentru a învăța ebraica și a studia cu Hagai Shaham la Școala de Muzică Buchmann-Mehta. În timpul studiilor de la Juilliard, a lucrat ca Ear training, poziție pe care a ocupat-o timp de trei ani. Avigail a câștigat numeroase concursuri și a fost desemnată „Tânărul artist al anului” în 2016 pentru că a dus o muncă excepțională în domeniul muzicii în Africa de Sud. În Israel, a obținut premiul I la Concursul Național Israelian UNO din Ierusalim. În calitate de solistă, Avigail a interpretat concerte de Ceaikovski, Sibelius, Mendelssohn, Prokofiev, Saint-Saëns, Mozart, Beethoven și Bruch cu orchestre din Africa de Sud, Israel și Germania. Dragostea sa pentru muzica și instrumentele baroce a determinat-o să cânte concerte de Bach și Locatelli cu ansambluri baroce precum Cape Town Baroque Orchestra.

Pasionată de muzica de cameră, este membră a Franz Trio, pe care l-a fondat în 2017 împreună cu soțul ei Ernst-Martin Schmidt și violoncelista Constance Ricard. De-a lungul timpului, a concertat alături de fratele ei, pianistul Ammiel Bushakevitz, susținând turnee în Europa și Africa de Sud. Ca duo, au câștigat un concurs în Spania și au înregistrat Sonatele pentru vioară și pian de Mozart.

Avigail Bushakevitz a ocupat poziția de concertmaestru la Royal Albert Hall și BBC Proms din Londra, sub bagheta lui Sir Mark Elder, precum și în Israel, sub bagheta lui Zubin Mehta. În calitate de membră a West-Eastern Divan Orchestra, a realizat turnee în Spania și Abu Dhabi sub bagheta lui Daniel Barenboim. Din 2015, este membră a Orchestrei Konzerthaus din Berlin. În prezent, locuiește la Berlin împreună cu soțul ei și cei trei copii.

Violoncelistă

Violoncelista și compozitoarea de origine spaniolă **Andrea Casarrubios** a fost descrisă de Diario de Menorca ca fiind o „interpretă ideală”, care oferă „eleganță, virtuozitate afișată și o mare putere expresivă”. A concertat ca solistă și în formații camerale în Europa, Asia, Africa și America. Câștigătoare a multor premii la concursuri internaționale, violonista a concertat la Carnegie Hall, Walt Disney Concert Hall, Lincoln Center și la Festivalurile Ravinia, Piatigorsky și Verbier. Printre proiectele recente se numără concerte în Mexic, Spania, Canada, Germania și Statele Unite, precum și comenzi pentru lucrări. Albumul său „Caminante” prezintă o parte din muzica sa originală. Lansat la Odradek Records, a fost ales drept unul dintre cele mai bune albume de muzică clasică din 2019 de către ABC Classic din Australia, care a celebrat măiestria sa artistică drept „supraomenească”. În calitate de solistă invitată la Auditorio Nacional de Música din Madrid, a interpretat, printre alte lucrări, propriul său concert pentru violoncel și orchestră, *Mirage*. Compozițiile sale au fost interpretate în întreaga lume de ansambluri precum Orchestra Simfonică din Chicago, Orchestra din Philadelphia, Filarmonica Națională, Orchestra Simfonică din Indianapolis, Washington Performing Arts, World Heritage Festival, Organizația Sphinx, Parlamentul European, Carnegie Hall, NPR și Radioul Național Spaniol. Fiind un mentor dedicat, Andrea Casarrubios a predat cursuri de măiestrie la Juilliard School, University of Southern California, Eastman School of Music, Missouri State University, precum și la numeroase festivaluri și instituții din Spania, China, Brazilia și Africa de Sud. Printre profesorii săi de violoncel se numărat Maria de Macedo, Lluís Claret, Amit Peled, Marcy Rosen și Ralph Kirshbaum. Ca parte a stagiului doctoral efectuat la New York, Casarrubios a studiat, de asemenea, compoziția cu John Corigliano.

©Lluc Semis